

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. тачка 9. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ОСТВАРУЈУ

У складу са Уставом, Република Србија уређује систем заштите животне средине *Законом о заштити животне средине* („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09–др. закон, 72/09–др. закон и 43/11-УС) и посебним законима и подзаконским актима. *Законом о заштити природе* („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10 - испр.) уређује се заштита и очување природе и природних вредности, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине на начин и под условима утврђеним законом. Природа и природне вредности уживају посебну заштиту, као добра од општег интереса за Републику Србију. Законом су уређени су: циљеви и начела заштите природе и природних вредности у овиру основних одредаба (чл. 1-7); заштита природе (члан 7-27); заштићена природна добра (члан 27-41); поступак проглашавања заштићених природних добара (члан 41-51); планирање и управљање заштићених подручја (члан 51-71); заштита и очување дивљих врста (члан 71- 97); заштита покретних заштићених природних докумената (члан 97- 100); организација заштите природе (члан 101-105); знак заштите природе (члан 105-107); финансирање заштите природе (члан 107-109); чување заштићених подручја (члан 109-111); документи заштите природе (члан 111-115); приступ информацијама и учешће јавности (члан 115-117); надзор (члан 118-124); надлежност за решавање о жалби (члан 124); казнене одредбе (члан 125-130); прелазне и завршне одредбе (члан 130-135).

Разлози за доношење закона састоје се у потреби за:

- Усклађивањем са међународним обавезама преузетим потврђеним међународним уговорима у области заштите биолошке разноврсности и прекограничног промета дивљим врстама:
 - Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ, број 11/01- Међународни уговори);
 - Закон о потврђивању Конвенције о међународном промету угроженим врстама дивље флоре и фауне („Службени лист СРЈ, број 11/01- Међународни уговори)
- Усклађивањем са прописима ЕУ у области заштите природе:
 - Директива Савета 92/43/ЕЕЗ о заштити природних станишта и дивљих биљних и животињских врста;
 - Директива Савета 79/409/ЕЕЗ о очувању дивљих птица;
 - Директива Савета 1999/22/ЕЗ о држању дивљих животиња у зоолошким вртovima;

- Уредба Савета 338/97/ЕЗ о заштити фауне и флоре регулисањем њихове трговине.
- Усклађивањем Закона о заштити природе са другим системским законима којима се уређује буџетски систем тј. *Законом о буџетском систему* („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12м 62/13, 63/13-испр., 108/13 и 142/14), као и предложеним изменама закона о заштити животне средине којима се предвиђа оснивање Зеленог фонда Републике Србије
- Обезбеђивањем функционисања буџетског система и финансирања заштићених подручја.

Решења предвиђена *Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему* („Службени гласник РС”, број 93/12) упућују на потребу установљавања плаћања таксе уместо накнаде за прикупљање и процену информација неопходних за издавање акта о условима заштите природе, као и ревизију извора финансирања заштите природе, односно коришћење средстава на име компензацијских мера, односно изворе финансирања.

Циљ је заштита природних станишта, заштита фауне и флоре у прекограничном промету, трговини и узгоју, адекватно држање животиња у зоолошким вртovima, унапређивање надзора, односно контроле који врше надлежне инспекције, полицијски и царински органи. Да би се остварили наведени циљеви неопходно је унапредити постојећи правни оквир у области заштите природе са обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора и захтева ЕУ, попуњавањем правних празнина, односно прецизирањем важећих материјално-правних решења.

Такође, Комитет министара Савета Европе је, 5. маја 2004. године, на 883 састанку заменика министара, усвојио Препоруку Rec(2004)3 о конзервацији геолошког наслеђа и области од посебног геолошког интересовања. У циљу потребе прецизнијег одређивања појмова, докумената, аката и процедура кроз које се успоставља геопарк у којима су поједини геолошки, геоморфолошки и хидрогеолошки објекти од интереса за Републику Србију проглашени заштићеним природним вредностима, углавном као споменици природе или предели изузетних одлика, док се велики део научно и едукативно значајних објеката геонаслеђа налази унутар просторно већих заштићених подручја (национални паркови, паркови и резервати природе) предлаже се доношење овог закона. Геозаштита и одрживи развој геодиверзитета и геонаслеђа кроз иницијативу о геопарковима доприносе циљевима Агенде 21, Научне агенде за животну средину и развој у 21. веку донете на Конференцији УН за заштиту животне средине и развој (УНЦЕД, Рио де Јанеиро, 1992), а која је поново потврђена на Светском самиту о одрживом развоју 2002. године у Јоханесбургу. Иницијатива о геопарковима додаје нову димензију Конвенцији из 1972.године за заштиту светског културног и природног наслеђа истичући потенцијал за интеракцију између социоекономског и културног развоја и очување природног окружења. Иницијатива за успостављање геопаркова представља изражену потребу за успостављањем оквира за заштиту и унапређивање наслеђа Земље, њених предела и геолошких формација, који представљају кључне сведоке о историји наше планете, у складу са међународним иницијативама, уз подршку одељења за науку о Земљи UNESCO-а. Ова иницијатива је покренута 2000. године формирањем Европске мреже Геопаркова (European Geopark Getwork-EGG), данас броји 65 геопаркова у 22 државе Европе, и од 2004. године када је формирана UNESCO-Светска мрежа Геопаркова (UNESCO-Global Geopark Network-GGN), која данас броји 111 геопаркова широм света

III ОБЈАШЊЕЊА ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТРУМЕНТА

Чланом 1. прецизније су дефинисани поједни изрази који су усклађени са изразима коришћеним у ратификованим међународним уговорима у области заштите биодиверзитета (Конвенција о биолошкој разноврсности, Бернска конвенција, ЦИТЕС конвенција и ЕУ прописи у области заштите природе).

Чланом 2. врши се попуњавање правне празнине након стављања ван снаге одредаба Закона о националним парковима које се односе на давање сагласности на секторске планове и основе. Овим чланом прописано је да се основе, планови и програми управљања и коришћења природних ресурса и добара у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу, а који обухватају заштићено подручје или чије спровођење може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитости еколошки значајног подручја, доносе уз претходну сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине. Основе, планови и програми морају бити усаглашени са планом управљања заштићеног подручја.

Предлогом допуне члана 8. важећег закона утврђује се надлежност министарства надлежног за заштиту животне средине за давање сагласности на секторске планове и програме коришћења природних ресурса у заштићеним подручјима и подручју еколошке мреже, посебно имајући у виду обавезу усаглашавања преузетих и транспонованих међународних обавеза и ЕУ законодавства у области заштите природе, као и праћење испуњености услова који се дају у поступку доношења истих у складу са законом и релевантним међународним уговорима. Такође, при томе треба имати у виду да су стављањем ван снаге Закона о националним парковима, укинута надлежности министарства надлежног за послове заштите животне средине у погледу давања сагласности на секторске планове и основе коришћења флоре, фауне, шума, вода и грађевинског земљишта у националним парковима на које сагласност дају и министри надлежни за пољопривреду, водопривреду, шумарство, ловство, рибарство, грађевинарство и сл. Ово је значајан институт усаглашавања обавеза очувања типова станишта и станишта врста од националног и међународног значаја као и одрживо коришћење природних ресурса и грађевинског земљишта у заштићеним подручјима и подручју еколошки значајним подручјима у привредне/развојне сврхе.

Чланом 3. допуњена је садржина акта о условима заштите природе.

Чланом 4. предложена је измена члана 10. закона увођењем врста планског документа „Стратегија” који је од посебног значаја усаглашавања поступка стартешке процене утицаја на подручје еколошке мреже и еколошке коридоре на националном и регионалном нивоу планирања. Овај члан је у целини ближе усаглашен са чланом 6. ЕУ Директиве о стаништима. Такође, дат је предлог спровођења поступка оцене прихватљивости, редефинисањем важећег става 2. овог члана ради прецизнијег уређења овог поступка и целисходнијег утврђивања поступка у целини који ће бити ближе регулисан прописом Владе.

Чланом 5. прецизирана је одредба члана 12. закона која се односи на коришћење средстава на име компензацијских мера, а преко Зеленог фонда Републике Србије.

Чл. 6. и 7. предлаже се измена чл.15. и 16. закона који се редефинише у целини ради прецизнијег утврђивања обавеза заштите типова станишта у складу са ЕУ Директивом Савета 92/43/ЕЕЗ о очувању природних станишта и дивље флоре и фауне

као и ЕУ Директивом Савета о очувању дивљих птица, и другим потврђеним међународним уговорима.

Сагласно Директиви о стаништима, очување представља низ мера које су неопходне да би се одржавала или обнављала природна станишта или популације врста дивље фауне и флоре на одговарајућем станишту нарочито она којима прети опасност од нестанка у подручју њихове природне распрострањености или она станишта која представљају изузетне примере типичних карактеристика једног или више од пет следећих биогеографских региона алпског, атланског, континенталног, макаронезијског и медитеранског. Те врсте станишта су наведене или могу бити наведене у Анексу I Директиве о стаништима

Истим чланом предложено је и утврђивање приоритетних станишта која означавају врсте природних станишта којима прети опасност од нестајања а која постоје на територији Републике Србије и у вези са чијим очувањем Заједница има посебну одговорност у смислу величине подручја њиховог природног распрострањања које се налази на територији чланица.

Сходно томе, статус очувања природног станишта означава збир утицаја који делују на природно станиште и његове карактеристичне врсте који могу утицати на његову дугорочну природну дистрибуцију, структуру и функције, као и на дугорочни опстанак његових карактеристичних врста у оквиру територије чланица. Имају у виду и то да је Законом о заштити природе прихваћена обавеза транспонувања ЕУ Директиве о стаништима и Директиве о птицама, предложено је прецизирање члана 16. ради целисходнијег усклађивања дефиниција и терминологије у складу са ЕУ Законодавством, као и обавезама које произилазе из истих.

Чланом 8. којим се уређује геопарк као подручје јасно дефинисане површине у оквиру које се штите, чувају, презентују и промовишу објекти геонаслеђа као и друге природне и културно-историјске вредности од значаја за науку, образовање, културу и економију са јасно дефинисаном управљачком структуром, који мора да обухвати одређени број објеката геонаслеђа од нарочите важности у смислу њихове научне вредности, реткости, естетског изгледа или образовне вредности, објекте археолошког, биолошког, историјског или културног наслеђа. Прописује се да територија геопарка може да обухвати више заштићених подручја са различито успостављеним режимима заштите, а критеријуме за утврђивање потенцијалног простора за његово успостављање, у складу са геотектонском рејонизацијом уз уважавање геолошких посебности и других особености, као и критеријуме за класификовање, вредновање и рангирање објеката геонаслеђа прописује министар.

Чланом 9. врши се термилошко усклађивање појма строго заштићених и заштићених дивљих врста у складу са ЦИТЕС конвенцијом и ЕУ прописима.

Чл. 10. и 11. редефинисани су чл. 38. и 39. Закона ради прецизнијег дефинисања обавеза успостављања еколошке мреже, односно односно дефинисања разлога за успостављање еколошке мреже, као и подручја од националог значаја и подручја од међународног значаја посебно имајући у виду чињеницу да у састав еколошке мреже Републике Србије улазе и подручја европске еколошке мреже Натура 2000 и подручја Пан-европске еколошке мреже Емералд мреже. Допуњена је обавеза утврђивања листе врста у складу са ЕУ Директивом о стаништима из Анекса 1, као и обавеза утврђивања критеријума који ће бити дефинисани изменама и допунама Уредбе о еколошкој мрежи, чија је израда у току.

Чланом 12. предвиђа се да Министарство обавести јавност о поступку покретања заштите природног подручја I, II И III категорије на интернет страници Министарства.

Чланом 13. предложено је брисање члана 47. – због његове неусаглашености са допуњеним чланом 42. закона којим је прописано да Министарство обавештава јавност о поступку покретања заштите природног подручја на интернет страници Министарства.

Чланом 14. врши се усклађивање терминологије која се односи на дивље врсте, односно овлашћене научне или стручне организације у погледу проглашавања строго заштићених и заштићених дивљих врста.

Чланом 15. ближе је утврђена израда и садржина плана управљања заштићеним подручјем и садржина плана које је уједно и подручје еколошке мреже.

Чланом 16. утврђени су нови рокови за достављање Извештаја о остваривању годишњег програма за претходну годину и годишњег програма управљања за наредну годину, које управљач доставља надлежном органу до 15. новембра текуће године.

Чланом 17. прецизирано је да се финансирање заштићеног подручја врши и из средстава Зеленог фонда Републике Србије, у складу са предложеним изменама и допунама Закона о заштити животне средине.

Чланом 18. врши се усклађивање терминологије која се односи на дивље врсте.

Чл. 19. до 23. врши се прецизирање овлашћених научних или стручних организација у погледу дозвољених радњи са строго заштићеним дивљим врстама, односно уношења алохтоних врста.

Чланом 24. прецизирано је премештање живих примерака аутохтоних дивљих врста.

Чланом 25. прецизно су дефинисани услови за држање и обележавање живих примерака дивљих животиња у заточеништву. Посебно је предвиђено да се Живи примерци дивљих врста животиња могу се држати у заточеништву само ако им добробит није угрожена, односно ако им се обезбеде животни услови који одговарају врсти, раси, полу, старости као и физичким и биолошким специфичностима, особинама у понашању, односно здравственом стању животиња. Прописано је овлашћење министра да пропише услове које треба да испуњавају овлашћени обележивачи, начин праћења и контроле процеса обележавања живих примерака дивљих животиња. Прописана је забрана држања у заточеништву живих примерака одређених врста дивљих животиња, осим под условом: 1) да се држе у одговарајућим објектима у саставу зоолошког врта, прихватилиштима и научним установама или другим научним организацијама за потребе биомедицинских истраживања или научних истраживања са циљем очувања врста; 2) да се држе у другим објектима ако се ради о привременом држању ради лечења, опоравка и повратка у природу и/или ако је то у циљу добробити животиња под условом да ће се примерци држати у складу са прописаним условима, да им је обезбеђена одговарајућа ветеринарска нега и да не постоји опасност по здравље и безбедност људи и животну средину. Правно лице, предузетник и физичко лице које поседује живе примерке дивљих животиња чије држање је забрањено или ограничено у складу са овим законом дужно је да примерке пријави Министарству. Министарство решењем забрањује трговину, промену власништва, даље размножавање пријављених примерака и прибављање нових примерака дивљих животиња, осим у случајевима за које постоји изузеће. На основу решења министарство води регистар правних лица, предузетника и физичких лица која поседују живе примерке дивљих животиња чије држање је забрањено или ограничено. Решење је коначно и против њега се може водити управни спор.

Чланом 26. прописан је поступак издавања дозволе за рад зоолошког врта у складу са Директивом о држању дивљих животиња о зоо вртovima. Правно лице које држи дивље животиње у склопу зоолошког врта дужно је да поднесе Министарству захтев за издавање дозволе за рад зоолошког врта. Дозвола за рад зоолошког врта издаје се на период од пет година. Дозвола се издаје под условом да ли су испуњени услови за држање дивљих животиња у зоолошком врту у складу са овим законом. Уз захтев за издавање дозволе подноси се следећа документација, која садржи нарочито: врсте и број животиња; детаљни план објеката и простора за држање животиња; друге доказе и документацију прописану у складу са овим законом. Испуњеност услова за издавање дозволе утврђује Министарство на основу поднетог захтева и налаза надлежне инспекције. Дозвола се одузима ако зоолошки врт не испуњава услове прописане дозволом. Уколико се у поступку инспекцијског надзора утврди да зоолошки врт или његов део не испуњава услове за издавање дозволе, односно услове прописане дозволом или ревизијом дозволе, Министарство ће: 1) привремено одобрити рад зоолошком врту и прописати временски рок, не дужи од четири године, како би се испунили прописани услови за добијање дозволе и/или 2) зоолошки врт или његов део затворити за јавност. Дозвола се одузима ако зоолошки врт не поступа у складу са условима прописаним у дозволи, односно ако не испуни прописане услове у року из става 8. тачка 1) овог члана. Услови из дозволе могу се променити у року важења дозволе, ако: постоји опасност од настанка штете или настане штета по здравље људи и животну средину; дође до измена закона и других прописа; промене услова у дозволи, услови безбедности на раду захтевају ревизију, односно измену дозволе. Промену услова у дозволи, односно ревизију дозволе врши Министарство по службеној дужности у прописаним случајевима. Министар ближе прописује садржину захтева, документацију која се подноси уз захтев и образац захтева за издавање дозволе за рад зоолошког врта.

Чланом 27. прописано је поступак доказивања порекла примерака строго заштићених и заштићених дивљих врста. Правна лица, предузетници и физичка лица која држе примерке строго заштићених и заштићених дивљих врста морају да поседују доказ којим се потврђује да се ради о: 1) примерцима који су законито увезени; 2) примерцима који су законито стечени пре него што је врста законом заштићена; 3) примерцима пореклом из узгоја у складу са овим законом; 4) примерцима који су пријављени Министарству у складу са прописаним законским роком или њиховим потомцима. Под доказом о пореклу из става 1. овог члана сматрају се дозволе и потврде издате у складу са овим законом, прописима донетим на основу овог закона или потврђеним међународним уговором којим се уређује промет угрожених врста дивље флоре и фауне (у даљем тексту: ЦИТЕС Конвенција), као и други документован доказ на основу ког Министарство може да утврди законито стицање примерка. За примерке наведене у члану, које су власници пријавили до 01. јуна 2011. године, а нису приложили документован доказ о пореклу, у процесу издавања потврде из става 2. овог члана узимају се у разматрање изјаве о пореклу дате уз пријаву.

Предвиђено је да Министарство на основу мишљења овлашћених научних или стручних организација одобрава или одбија захтеве за издавање потврда из става 2. овог члана.

Правна лица, предузетници и физичка лица која поседују мртве примерке, делове и деривате одређених животињских врста које су заштићене ЦИТЕС конвенцијом дужна су да Министарству пријаве поседовање тих примерака ради прибављања потврде из става 2. овог члана. У случају да правна лица, предузетници и физичка лица наследе примерак строго заштићене или заштићене дивље врсте, дужни су да без одлагања о томе обавесте Министарство и прибаве одговарајућу потврду.

Овим чланом је предвиђено и да Министар прописује услове и начин поступања са примерцима из става 3. овог члана и њиховим потомством, начин пријављивања, врсте које се пријављују, услове и начин поступања са мртвим примерцима, деловима и дериватима из става 5. овог члана.

Чланом 28. прописује се евидентирање и обележавање живих примерака заштићених дивљих врста животиња. Правно лице, предузетник и физичко лице које постане власник живог примерка строго заштићене или заштићене дивље врсте животиња с намером држања у заточеништву дужно је да у року од тридесет дана по стицању власништва Министарству поднесе захтев за издавање потврде. Потврда се издаје ако подносилац захтева докаже да су испуњени услови прописани овим законом и прописом којим се уређује прекогранични промет и трговина врстама дивље флоре и фауне. Живи примерци строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња обавезно се обележавају у складу са овим законом и прописом о обележавању. Министарство води евиденцију примерака строго заштићених или заштићених дивљих врста животиња.

Чланом 29. прописује се узгој строго заштићених и заштићених дивљих врста. Правно лице, предузетник и физичко лице које намерава да узгаја или вештачки размножава примерке строго заштићених или заштићених дивљих врста, дужно је да прибави дозволу у складу са овим законом. Министарство ће забранити узгој, ако на основу мишљења научне или стручне организације утврди да узгој или вештачко размножавање одређене дивље врсте представља опасност по здравље људи, добробит животиња или животну средину. предвиђено је и да ће Министарство одузети дозволу Уколико се у поступку инспекцијског надзора у складу са овим законом у току важења дозволе утврди да се узгој или вештачко размножавање врши у супротности са условима на основу којих је дозвола издата. Власник дивље врсте животиње обавезан је да осигура да та животиња не побегне у природу и одговоран је за штету коју та животиња проузрокује ако побегне. Одгајивачнице у којима се узгајају примерци строго заштићених дивљих врста по ЦИТЕС конвенцији, могу да поднесу захтев за издавање дозволе за прекогранични промет у комерцијалне сврхе датих примерака само под условом да је одгајивачница регистрована код Секретаријата ЦИТЕС конвенције.

Чланом 30. редефинисан је члан 90. у погледу трговине строго заштићеним и заштићеним дивљим врстама у складу са ЦИТЕС конвенцијом и Уредбом Савета 338/97/ЕЗ године о заштити фауне и флоре регулисањем њихове трговине. Правно лице, предузетник и физичко лице које обавља трговину примерцима заштићених врста животиња, дужно је да трговину обавља и живе животиње држи у складу са чланом 86. овог закона, да са примерцима поступа у складу са чланом 87. овог закона и трговину обавља у складу са прописом којим се уређује прекогранични промет и трговина примерцима дивљих врста.

Дефинисан је појам трговине који подразумева: продају и куповину, стицање у комерцијалне сврхе, излагање јавности ради стицања добити, коришћење у сврху стицања добити, држање ради продаје, нуђење на продају, потражњу за куповину или превоз ради продаје, најам, размену или било који други вид промене власништва. Приликом трговине примерцима заштићених дивљих врста животиња, продавац, односно власник је дужан да новом власнику преда доказ о пореклу тих врста. Потврде и други акти издати на основу овог закона у сврху трговине заштићеним дивљим врстама могу се користити само за примерке на које се односе.

Чланом 31. врши се прецизирање терминологије, односно измена у циљу побољшања примене одредбе члана 91. Закона у погледу оснивања прихватилишта дивљих животиња. Предвиђено је да Министарство у сврху привременог и/или трајног

збрињавања живих примерака дивљих врста животиња, одређује прихватилишта, зоолошке вртове или друга правна или физичка лица.

Овим чланом се предвиђа да се финансирање збрињавања примерака дивљих животиња обезбеђује се из: средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе; средстава Зеленог фонда Републике Србије; других извора у складу са законом.

Чланом 32. редефинисан је члан 92. Закона у погледу одузимања и поступања са одузетим примерцима строго заштићених, заштићених и алохтоних дивљих врста у складу са ЦИТЕС конвенцијом и Уредбом Савета 338/97/ЕЗ године о заштити фауне и флоре регулисањем њихове трговине. Примерци строго заштићених, заштићених и алохтоних дивљих врста са којима се поступа супротно одредбама овог закона, одузимају се на прописан начин у складу са овим законом, уз издавање потврде о одузимању која садржи податке о одузетим примерцима. Са привремено или трајно одузетим примерцима из става 1. овог члана поступа се у складу са прописом којим се уређује прекогранични промет и трговина врстама дивље флоре и фауне. Предвиђено је да Министарство, инспектор надлежан за послове заштите животне средине (у даљем тексту: инспектор), овлашћена научна или стручна организација или зоолошки врт, односно прихватилиште које одреди Министарство преузима привремено или трајно одузете живе примерке дивљих животиња ради даљег збрињавања, уколико орган који је извршио одузимање или заплону истих није у могућности да изврши њихов транспорт до места збрињавања. Прописано је да трошкове таксономског одређивања врсте и/или утврђивања врсте од које део или дериват потиче, узорковања, анализа, нешкодљивог уклањања, транспорта, лечења, неге, враћања у природу и збрињавања одузетих примерака из става 1. овог члана сноси правно лице, предузетник или физичко лице од кога су примерци одузети. У случају када се прекогранични промет врши супротно прописима, а није утврђен прималац, све трошкове из става 5. овог члана дужан је да подмири пошилац, превозник или наручилац, односно држава уколико напред наведена лица нису утврђена. Укупан износ трошкова утврђује Министарство на основу извештаја о утрошеним средствима за потребе збрињавања примерака. Накнада трошкова се врши на основу коначне одлуке суда. Међусобна права и обавезе везана за пружање услуга збрињавања одузетих примерака регулишу се уговором закљученим између Министарства и правног или физичког лица овлашћеног за збрињавање примерака. Министар прописује трошковник збрињавања одузетих примерака строго заштићених, заштићених и алохтоних дивљих врста.

Чланом 33. редефинисан је члан 93. Закона у погледу поступања са нађеним примерцима строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња.

Предвиђено је да је лице које нађе примерак строго заштићене или заштићене дивље врсте животиње дужно да одмах обавести Министарство или завод о: пронађеним мртвим примерцима, живим примерцима који су болесни, повређени или који нису способни да самостално преживе у природи.

За случајеве када су потребне интервенције са живим примерцима дивљих животиња у дивљини или у заточеништву Министарство може да одреди посебан тим стручних - физичких и/или правних лица. Међусобна права и обавезе регулишу се уговором закљученим између министарства и лица из става 2. овог члана Министарство и/или завод примерке из става 1. тачка 2) овог члана, ради лечења и опоравка, упућују

на привремено збрињавање и након опоравка ако се процени да су способни да самостално преживе примерци се пуштају назад у природно станиште.

Оправдане трошкове транспорта, неге и лечења животиње сноси Министарство.

Сви примерци строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња из става 1. овог члана обележавају се на прописани начин. Убијени или на било који други начин усмрћени примерци строго заштићених дивљих врста пронађени на територији Републике Србије предају се најближој ветеринарској организацији ради утврђивања узрока усмрћивања, односно угинућа. Трошкове анализе узорака и дијагностичких испитивања ради утврђивања узрока усмрћивања, односно угинућа примерака из става 7. овог члана сноси Министарство. Мртви примерци из става 1. овог члана предају се овлашћеној научној или стручној организацији на препарирање, конзервацију и чување чиме постају покретна заштићена природна добра као делови биолошког наслеђа а који имају научни, образовни и културни значај, када овако поступање не представља опасност по здравље људи. Обавеза овлашћене научна или стручна организација којој су предати мртви примерци из става 5. овог члана је да води евиденцију о тим примерцима и податке из евиденције доставља Министарству и заводу.

Чланом 34. редефинисан је члан 94. Закона у погледу прекограничног промета, трговине и узгоја дивљих врста у складу са ЦИТЕС конвенцијом и Уредбом Савета 338/97/ЕЗ године о заштити фауне и флоре регулисањем њихове трговине.

Министарство, на основу мишљења овлашћене научне или стручне организације, издаје дозволе и друга акта (потврде, мишљења, обавештења и др.) којима се одобрава увоз, извоз, унос и износ примерака дивљих врста, њихових делова и деривата, заштићених на основу закона и потврђених међународних уговора, као и за увоз живих примерака алохтоних дивљих врста које нису заштићене.

Овимчланом се прописују услови за издавање потврде из става 1.овог члана и то: да је право располагања јединком врсте дивље животиње, гљиве и биљке стечено у складу са законом; да су животиње или пошиљка обележени на прописани начин; да су предузете све мере за добробит животиња током превоза; другим условима прописаним у складу са овим законом. Међутим, прописано је да Министарство неће издати дозволу и потврду за прокогранични промет лицу које је кажњавано за илегални прекогранични промет строго заштићеним или заштићеним врстама дивље флоре и фауне и/или за кршење посебних прописа који регулишу добробит животиња,и то:за привредни преступ, односно прекршај, у периоду од шест месеци до две године од правноснажности одлуке суда; или за кривично дело, у периоду од две до пет година од правноснажности одлуке суда. Прописано је да је забрањен прекогранични промет примерака дивљих врста ако: се прекогранични промет, укључујући отпрему, транспорт и транзит врши без издате дозволе или потврде; се врши супротно издатој дозволи или потврди, односно дозвола или потврда се користи за било који други примерак осим за онај за који је издата; се користи дозвола или потврда која је поништена или чији је рок важења истекао;се користи лажна, фалсификована дозвола или потврда, укључујући и исправу на којој су вршене неовлашћене измене.

Предвиђено је да Министарство може поништити издате важеће дозволе и потврде, односно забранити издавање дозвола и потврда у наредних годину дана од дана поништавања дозволе. Министарство ће поништити дозволу или потврду: ако се, после издавања дозволе или потврде, услед ванредних околности, не може обавити извоз, увоз или транзит у складу са условима наведеним у дозволи или потврди; ако накнадно утврди да је одлука о издавању дозволе или потврде донета на основу нетачних података, фалсификованих докумената или исправа на којима су вршене неовлашћене измене. Лицу чија је дозвола или потврда поништена због околности из става 6. тачка 2) овог члана, а имало је сазнање о тачности података, Министарство

неће издавати дозволу или потврду у наредних годину дана од дана укидања дозволе или потврде. Сваку пошиљку строго заштићених, заштићених и алохтоних дивљих врста мора да прати дозвола, односно потврда у оригиналу. При увозу, извозу, уносу, износу и транзиту, живе животиње морају се превозити и чувати на начин којим се ни најмање не озлеђује или оштећује њихово здравље или се са њима нехумано поступа, у складу с посебним прописима. Министар може забранити или ограничити увоз одређених алохтоних дивљих врста на основу мишљења овлашћене научне или стручне организације у складу са прописаним условима, а нарочито, ако: 1) увоз представља опасност по аутохтоне врсте, здравље или безбедност људи; 2) ниво трговине може угрозити опстанак популације дате дивље врсте у природи; 4) је проценат угинућа примерака дате дивље врсте у транспорту превисок. У складу са потврђеним међународним уговорима, а у циљу заштите дивљих врста министар прописује: 1) услове под којима се обавља увоз, извоз, унос, износ или транзит, трговина и узгој дивљих врста; 2) издавање дозвола и других аката (потврде, мишљења и обавештења и др.); 3) спискове дивљих врста, њихових делова и деривата који подлежу издавању дозвола, односно других аката; 4) дивље врсте, њихове делове и деривате чији је увоз односно извоз забрањен, ограничен или обустављен; 5) изузетке од издавања дозволе и других аката; 6) садржину, изглед и начин вођења регистра издатих дозвола и других аката; 7) начин обележавања животиња или пошиљки; 8) начин поступања са одузетим примерцима; 9) начин спровођења надзора и вођења евиденције; 10) изразу извештаја и др.

Чланом 35. редефинисан је члан 95. Закона у погледу пријаве прекограничног промета дивљих врста у складу са ЦИТЕС конвенцијом и Уредбом Савета 338/97/ЕЗ године о заштити фауне и флоре регулисањем њихове трговине. Прекогранични промет примерака строго заштићених и заштићених дивљих врста, њихових делова и деривата, као и увоз или унос живих примерака алохтоних дивљих врста обавезно се пријављује царинској служби, у складу са одредбама овог закона и другим прописима. Увозник, односно извозник примерака, као и физичко лице које уноси и износи примерке из става 1. овог члана, дужан је да о очекиваном времену доласка, односно отпремања пошиљке, обавести министарство 48 сати пре вршења увоза или извоза, уколико је овај услов наведен у дозволи или акту из члана 94. став 1. овог закона. Ветеринарско здравствени и фитосанитарни преглед пошиљки из става 1. овог члана над којима постоји надлежност граничне ветеринарске и фитосанитарне инспекције спроводи се у складу са посебним прописима. Граничне прелазе на којима се може обављати увоз, извоз, унос, износ и транзит строго заштићених и заштићених дивљих врста, њихових делова и деривата, као и услове у погледу њихове опремљености и оспособљености за обављање тих послова, прописује министар и министар надлежан за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде. На граничним прелазима Министарство чини доступним јавности информације о условима и начину вршења прекограничног промета строго заштићених и заштићених дивљих врста. Уколико се прекогранични промет примерака строго заштићених, заштићених или алохтоних дивљих врста врши супротно прописаним условима, примерке одузима надлежни инспектор или царинска служба у складу са чланом 92. овог закона.

Чланом 36. редефинисан је члан 96. Закона у погледу рада царинске службе у складу са ЦИТЕС конвенцијом и Уредбом Савета 338/97/ЕЗ године о заштити фауне и флоре регулисањем њихове трговине. Царинском контролом контролише се увоз, извоз, поновни извоз и транзит примерака из члана 95. став 1. овог закона, а посебно: да ли при преласку границе за примерке постоје важеће дозволе, потврде или друга акта издата у складу са прописом из члана 94. овог закона, и/или прописана документација друге државе издата у складу са Цитес конвенцијом; да ли примерци тј. садржај

пошиљке одговара подацима наведеним у пропратној документацији.-Царинска служба поступа са дозволама и потврдама на начин прописан прописом о прекограничном промету заштићених дивљих врста из члана 94. овог закона.Царинска служба без одлагања обавештава Министарство о откривању неправилности у вршењу прекограничног промета заштићених дивљих врста из члана 94. овог закона или потешкоћа у утврђивању дивљих врста при прегледу пошиљке.Ако се у поступку царинске контроле утврди да се ради о врстама које увозе, извозе, поновно извозе или су у транзиту, на начин супротан одредбама овог закона, одузимају се, а о одузетим врстама издаје се потврда.– Овим чланом је предвиђено да одузете примерке, до окончања судског поступка, царинска служба: може сама да чува у случају када се ради о мртвим примерцима, деловима и дериватима о трошку лица од којег су примерци одузети или да исте повери на чување Министарству; односно када се ради о живим примерцима уступа исте Министарству за потребе збрињавања у складу са овим законом. У случају из става 1. тачка 2) трошкове стручне провере садржаја пошиљке сноси увозник, односно извозник. Влада утврђује висину и начин плаћања таксе за стручну проверу садржаја пошиљке из става 3. овог члана.”

Чланом 37. регулише се статус завода као установе на чије оснивање, организацију и рад се примењују прописи о јавним службама, а прописује се да се права, обавезе и одговорности запослених у организацији за заштиту природе уређују у складу са општим прописима о раду, док се плате уређују у складу за прописом којим се уређују плате запослених у јавним службама које се финасирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Чланом 38. прописано је да чувар заштићеног подручја има статус службеног лица.

Чл. 39 и 40. врши се прецизирање назива и дефинисање Стратегије заштите природе као дугорочне политике у области заштите и очувања биодиверзитета. Стратегија заштите природе је основни инструмент за спровођење потврђених међународних уговора у области биолошке разноврсности и заштите природе којима се одређују дугорочни циљеви и мере очувања биолошке разноврсности.

Чл. 41. и 42. допуњен је члан 119. Закона обавезом инспектора да у вршењу инспекцијског надзора над прекограничним прометом и трговином строго заштићеним и заштићеним врстама, као и живим примерцима дивљих животиња сарађује са овлашћеним лицем за издавање дозвола за прекогранични пормет дивљих врста. Овим се врши прецизирање инспекцијског надзора и сарадње са царинском службом, полицијом и републичким јавним тужилаштвом, као и измене у циљу унапређивања вршења инспекцијског надзора (инспекција, полиција, царина). Министарство образује заједничко тело ради планирања, праћења, усклађивања и предузимања заједничких мера и активности за спровођење надзора над прекограничним прометом и трговином дивљим врстама., у складу са прописима којима се уређује државна управа. Одлуком о образовању заједничког тела уређују се питања програмирања и вршења обуке.

Чл. 43. и 44. врши се прецизирање овлашћења инспектора, односно права и обавеза инспектора из чл. 120. и 121. Закона и усклађивање са предложеним изменама. Такође, прописано је да се спровођење мере забране прекограничног промета, трговине и поседовања примерцима строго заштићених, заштићених дивљих врста укључује следеће мере: 1) кажњавање трговине и/или поседовања таквих примерака; 2) трајно одузимање таквих примерака или њихово враћање држави порекла.

Чланом 45. у целини је редефинисан члан 123. Закона прецизирањем и изменама одредбе о одузимању предмета и заштићених природних добара. У вршењу

инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да привремено одузме примерке строго заштићених, заштићених и/или алохтоних дивљих врста при вршењу прекограничног промета, трговине и/или поседовања на територији Републике Србије, супротно овом закону, прописима донетим на основу овог закона и потврђеним међународним уговорима и наложи њихово чување, уз издавање потврде из члана 92. став 1. овог закона. Са одузетим покретним заштићеним природним документима и примерцима дивљих врста поступа се на примерен начин за њихово очување и заштиту, а на предлог овлашћене научне или стручне организације за живе примерк

Чланом 46. врши се прецизирање одредаба о привредном преступу из члана 125. Закона у складу са предложеним изменама. Такође, предвиђено је да се за привредни преступ, а нарочито у случају понављања привредног преступа, поред прописане новчане казне привредном друштву или другом правном лицу, може се изрећи и заштитна мера забране обављања одређене привредне делатности, а одговорном лицу заштитна мера забране вршења одређене дужности у трајању до десет година.

Чланом 47. врши се прецизирање одредаба о прекршајима из члана 126. Закона у складу са предложеним изменама. Вредност, статус заштите и број примерака дивље врсте која је предмет прекршаја суд узима у обзир при одмеравању новчане казне. За прекршај, а нарочито у случају понављања прекршаја, поред прописане новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране обављања одређене делатности у трајању од три године.

Чланом 48. извршена је допуна члана 127. Закона која се односи на прекршај одговорног лица у државном органу, органу територијалне аутономије, органу јединице локалне самоуправе и имаоцу јавних овлашћења, ане прибави сагласност надлежног органа на средњорочни, односно годишњи програм заштите природних добара.

Чл. 49. до 51. предвиђене су прелазне одредбе за усклађивање правних лица, предузетника и физичких лица са одредбама овог закона. Правно лице, предузетник и физичко лице које поседује живе примерке дивљих животиња чије држање је забрањено или ограничено дужно је да примерке пријави Министарству најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона из (члан 86. став 8.). Правно лице које држи дивље животиње у склопу постојећег зоолошког врта, а које до дана ступања на снагу овог закона није Министарству пријавило зоолошки врт дужно је да поднесе пријаву Министарству у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона (члан 86а став 1.). Правно лице дужно је да достави Министарству у прописаном поступку програм мера и динамику прилагођавања рада зоолошког врста прописаним условима за период до 31. децембра 2017. године. Правна лица, предузетници и физичка лица која поседују мртве примерке, делове и деривате животињских врста које су строго заштићене CITES конвенцијом, дужни су да поседовање истих пријаве најкасније 180 дана од дана ступања на снагу овог закона (члан 87. став).

Чланом 52. прописано је да ће подзаконски прописи за спровођење овог закона бити донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 53. прописано је ступање на снагу закона.

IV СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.

